

[Holmberg.]

er jo formålet — vil det for mange kommuner helt sikkert betyde, at der næsten ikke kan udføres andet end vedligeholdelse af eksisterende veje, hvilket også det ærede medlem hr. Kai Jensen var inde på. Det allernødvendigste, nemlig f. eks. snerydning, glatføregrusning og andre faste udgifter, udgør en meget stor del af kommunernes refusionsberettigede udgifter — det er vist rigtigt, at disse ligger på en 60-75 pct. Nedsikring kan således udelukkende foretages i de større igangsættelsesarbejder og nyanlæggene, der udgør den resterende del af de refusionsberettigede udgifter, og som derfor bliver meget føleligt ramt af en nedsikring på over 15 pct. af de samlede udgifter. Nødvendige istandsættelsesarbejder og nyanlæg må således i betydeligt omfang udskydes, medmindre kommunerne tager hele udgiften på deres egen kappe eller kan opnå vejfondstilskud, og det er ikke meningen.

Når henses til de uheldige virkninger, en reduktion kan få for den nødvendige udbygning og vedligeholdelse af vejnettet, vil jeg endnu en gang lægge vægt på ordningens midlertidige karakter, for selv et enkelt års udskydelse af udbygningen og af en forsvarlig vedligeholdelse af vejnettet kan være svær at indhente igen, og det kan for øvrigt også blive meget, meget dyrt i det lange løb. Hertil kommer endvidere, at generel reduktion af vejtilskuddene, der nødvendigvis må foretages skematisk, vil virke vilkårlig og derfor også af den grund ikke bare kan være en midlertidig foranstaltning. Selv om loven blot skal virke et år, mener jeg nok alligevel, det vil være rimeligt, at vi bestræber os på at tage de værste vilkårligheder væk, i hvert fald hvis vi kan undgå dem, og det mener jeg ikke lovforslaget helt gør. For ved at lægge vægt på kommunernes udgifter i de enkelte år, udgiftsåret 1961-62 og tilskudsåret 1962-63, stiller man de kommuner, der netop i dette ene år af den ene eller anden grund har været tilbageholdende med vejudgifter, særlig ugunstigt, og en sådan tilbageholdenhed kan jo skyldes forskellige ting, f. eks. at kommunerne af ganske naturlige årsager er spændt hårdt for på andre områder.

Jeg mener derfor, at der skulle være mu-

lighed for at drage gennemsnitsudgifterne for flere år med ind. Jeg er helt klar over de vanskeligheder, der her ligger, nemlig at udgiftsårene før 1961-62 var overgangsåre, hvor der var meget store variationer i kommunernes udgifter, og hvor udgifterne i almindelighed derfor ikke egner sig til at danne grundlag for en begrænsning af udgifterne i det kommende år. Men jeg mener alligevel, at det vil være rigtigt at finde frem til en form for særregel her, selv om hovedreglen nok må være, at udgifterne fra udgiftsåret 1962-63 skal ligge til grund for begrænsningen.

Jeg kunne egentlig tænke mig at gå lidt videre og nævne, at hvis udgifterne i 1961-62 var særligt lave — og så erkender jeg, at vi skal finde frem til, hvad der skal forstås ved „særligt lave“ — kunne der måske godt regnes med gennemsnittet for årene 1959-60, 1960-61 og 1961-62. Derfor vil jeg bede den højtærede minister om til brug for udvalgsbehandlingen at foretage en beregning af merudgiften i så fald for staten. Jeg erkender, at det nok vil blive et mindre beløb for de kommuner, hvis gennemsnitsudgifter for de nævnte 3 år overstiger 85 pct. af udgifterne i 1961-62 som grænse for refusionsberettigede udgifter. Det vil sikkert også være rigtigt, hvis udvalget kunne få udgiftstallene fra skal vi sige repræsentative udsnit fra kommunerne i de nævnte 3 år til bedømmelse for udvalget.

Efter lovforslaget skulle der endvidere være dispensationsadgang i særlige tilfælde. I bemærkningerne nævnes kun naturkatastrofer, snerydnings- og grusningsudgifter under ekstraordinært hård vinter m. v. Hvis forslaget skal forstås på den måde, at der kun kan og skal dispenseres i disse særlige tilfælde, der er nævnt i bemærkningerne, mener jeg i alt fald, at dispensationsadgangen skal udvides. Selv om grænserne ændres, som jeg nævnte før, vil der alligevel stadig være kommuner, der kommer i klemme. Lad mig f. eks. nævne de kommuner, der i de allersneste år har været udsat for en særlig udvikling. Lad os tænke os, at en større industrivirksomhed er placeret i en landkommune, eller at en nærliggende by nu udstrækker sin faste bebyggelse ud i en landkommune. Der kan altså være tale om forskellige forhold, hvor udgifterne er meget svære at bedømme, og da de skal